

Information till dig som ska göra ditt arbetsplatsförlagda lärande (APL) och lärande i arbetslivet (LIA) på Södra Älvsborgs Sjukhus

Välkommen till Södra Älvsborgs Sjukhus

Södra Älvsborgs Sjukhus, SÄS, finns i Borås och Skene och är en del av Västra Götalandsregionen. Sjukhuset bedriver sjukvård inom alla specialiteter och har drygt 4000 anställda varav de flesta arbetar i Borås. Sjukhuset har också öppenvårdsmottagningar i flera kommuner inom psykiatri, barn- och ungdomsmedicin.

På följande internetadresser hittar du information om sjukhuset och om att vara studerande på SÄS
<http://sas.vgregion.se/om-sodra-alsborgs-sjukhus/>
<https://sas.vgregion.se/for-dig-som-ar/student-eller-pa-utbildningstjanst/>

Att ta sig till och från SÄS

Studerar du vård- och omsorg inom ungdomsgymnasiet står skolan för resekostnaden till och från din APL plats i form av busskort eller ekonomisk ersättning per körda mil med bil. Hör vilka regler som gäller på din skola. Ett flertal av Borås stadsbussar stannar vid sjukhuset men även buss från Ulricehamn, Göteborg, Bollebygd stannar här.

SÄS har elektroniska parkeringstillstånd. Det innebär att tillståndet är registrerat på bilens registreringsnummer och du får ingen pappersbiljett. Som studerande gäller samma regler som för personal. Man kan köpa långtidstillstånd via [VGR Parkera](#) eller appen Parkera VGR. Det krävs ett VGRID för att köpa parkeringstillstånd. Om du inte har ett sådant kontakta din huvudhandledare på APL/LIA platsen. Parkeringstillstånden är endast giltiga på parkering märkt med Personalparkering. Du kan byta registreringsnummer på ditt parkeringstillstånd.

Ett rökfritt sjukhus

SÄS är ett rökfritt sjukhus och ett totalt rökförbud gäller för alla som vistas inom- och utomhus på sjukhusets område. Detta innebär att patienter, medarbetare och besökare erbjuds en miljö fri från tobaksrök. Med hänsyn till trovärdighet i det förebyggande arbetet när det gäller rökning, ska medarbetare och studerande på SÄS vara strikt rökfria när de är i tjänst/under sin praktiktid. Detta innebär att rökning endast är tillåten utanför arbetstid, utanför sjukhusets område, vid obetald rast och i civila kläder, dvs. kläder som inte används vid patientkontakt.

Sjukhusbiblioteket

Som studerande på SÄS kan du låna kurslitteratur och facklitteratur inom medicin och vård på sjukhusbiblioteket. Du har också tillgång till E-biblioteket med databaser, e-böcker och tidskrifter från SÄS datorer. För öppettider och information, se www.vgregion.se/sas/bibliotek.

Registerutdrag från polisens belastningsregister

Du som ska göra APL/LIA inom barnkliniken dvs på barn- och ungdomsavdelningen (BUA), Neonatalavdelningen (Neo) och barn- och ungdomspsykiatrisk avdelning (BUP) ska i samband med praktikstart uppvisa ett utdrag från polisens belastningsregister. Utdraget visar du för chefen på avdelningen i samband med APL/LIA start. Registerutdraget som ska uppvisas heter *Övrigt arbete och*

kontakt med barn och beställs via polisen på www.polisen.se eller klicka på denna [länk](#) så kommer du direkt till sidan för registerutdraget. Brevet som kommer hem till dig från polisen med registerutdraget behöver inte längre överlämnas öppet till avdelningen. Efter att du visat utdraget får du det tillbaka.

Immunitetskontroll och/ eller vaccination

Innan du börjar din APL/LIA placering på SÄS ska du kolla upp ditt immunitets- och vaccinationsskydd.

Förvissa dig om att du har en grundvaccination som omfattar difteri och mässling. Om du är född i Sverige 1982 eller senare och inte aktivt valt bort barnvaccinationerna har du detta grundskydd.

Det är också viktigt att du känner till om du har haft vattkoppor eller inte. Vattkoppor ger livslång immunitet. God immunitet rekommenderas eftersom vattkoppor kan innebära en risk för patienter med nedsatt immunförsvar. Om du saknar immunitet bör du inte vårda patienter med vattkoppor eller bältros. Om du varit utsatt för smitta och själv varken haft vattkoppor eller är vaccinerad kontakta din handledare/huvudhandledare före praktikstart.

Vaccination mot tuberkulos (TBC) har en begränsad skyddseffekt. Enligt Folkhälsomyndigheten ska personal och studenter inom hälso- och sjukvård kontrollera sitt hälsotillstånd rörande tuberkulos. Om du har symtom som kan ge misstanke om smitta dvs långvarig hosta (mer än tre veckor), feber, avmagring, nattliga svettningar behöver du ta kontakt med din vårdcentral för vidare utredning.

Vaccinering för Hepatit B rekommenderas. Hepatit B ingår i Twinrix (Hepatit A och B-vaccin). Hepatit B är en av flera blodburna smittor. Vaccinering ersätter inte goda rutiner för att förebygga risk för blodsmitta.

Om du arbetat, praktiserat eller vårdats på ett sjukhus utomlands eller annan vårdinrättning de senaste 12 månaderna ska du ta kontakt med elevhälsan eller din vårdcentral för provtagning. Risken finns att du bär på multiresistenta bakterier (MRSA). Provtagningen genomförs oftast genom en bakterieodling från näsa/svalg eller från ett sår. Om du **inte** har några hudproblem t ex eksem eller sår kan du praktisera i vården innan svar på odlingen kommit. Vid hudproblem måste du avvakta odlingsvar.

Kontakta elevhälsan, ansvariga för vård- och omsorgsutbildningen på den skola du går eller vårdcentralen för mer information gällande eventuell vaccination.

Värdegrund

Värdegrunden beskriver vårt gemensamma förhållningssätt och hur vi förväntas utföra vårt arbete. Den genomsyrar allt vi gör för våra patienter.

- Mitt handlande och bemötande utgår från respekt och förtroende för patienter, närstående och medarbetare
- Min arbetsinsats är viktig för helheten
- Jag vill utvecklas, lära nytt och dela med mig av min kunskap

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt innebär att:

- Du inte får lämna ut information till någon obehörig
- Du ska tänka på **var** patientuppgifter förvaras t ex dina anteckningar
- Du ska tänka på **var** någonstans du pratar om en patient
- Du ska tänka på hur du svarar om någon frågar om NN ligger på avdelningen. Vid minsta osäkerhet – hänvisa alltid till din handledare

Styrdokument och rutiner

För att kunna bedriva en god och säker vård ska regler och rutiner följas. Din handledare kommer att informera dig om vad som gäller.

Vårdhandboken

Den nationella Vårdhandboken beskriver hur säker god och vård ska utföras. Här hittar du som studerande, men också personal, kvalitetssäkrade metodanvisningar och arbetsmetoder.

Vårdhandboken underlättar det dagliga vårdarbetet och ökar kvaliteten inom vården.

<http://www.vardhandboken.se/>

Brand och HLR utrustning

Lär dig hitta på avdelningen så du vet var brandsläckare, räddningsfilt och utrymningsvägar finns samt hur man larmar. Det är även bra att veta var enhetens akutvagn förvaras för att kunna vara behjälplig vid en akutsituation.

Handledare och huvudhandledare

Under din praktik tilldelas du en eller ibland två handledare. Handledarens roll är att handleda ditt lärande på arbetsplatsen genom att planera, styra och stödja lärandet samt bidra till din introduktion i yrket och arbetslivet. Din/dina handledare har stöd från huvudhandledare. Huvudhandledaren har bl.a. ansvar för att övergripande kvalitetssäkra och utveckla VFU/ APL/ LIA i samverkan med handledare, övriga medarbetare och studierektorer på SÄS.

Arbetstider

Du följer din handledares schema och arbetstider. På några få enheter gäller dagtid som arbetstid men vanligen gäller oregelbunden arbetstid vilket innebär att du arbetar dag, kväll och helg. För att skapa största möjliga kontinuitet under din praktik så ber vi dig respektera schema och arbetstider som tilldelats dig under din praktiktid.

Sjuk- och friskanmälan

Sjuk-/friskanmälan sker direkt till avdelningen. Börjar du t ex kl 06.45 så ska sjukanmälan göras i anslutning till denna tid. All frånvaro, oavsett orsak, dokumenteras av din handledare och kan påverka din möjlighet att nå kursens lärandemål. Frånvaron rapporteras också vidare till din lärare.

Mat

På sjukhuset finns flera olika möjligheter till att köpa mat eller att värma mat som du tagit med i matlåda. Studerar du vård- och omsorg inom ungdomsgymnasiet står skolan för lunchkostnaden under din APL. Ofta delar skolorna ut måltidskuponger som gäller i personalrestaurangen men hör vad som gäller på just din skola. På helger är tyvärr personalmatsalen stängd. Då gäller medhavd matlåda eller inköp av mat i någon av sjukhusets cafeterior/kiosker. Är du vuxenstuderande så bekostar du din mat själv.

Arbetskläder och omklädningsrum

Alla studerande och övrig personal i den patientnära vården ska bära arbetskläder. Arbetskläderna måste bytas dagligen och din handledare kommer att visa dig var klädförråd och omklädningsrum finns. På psykiatrins öppenvårdsmottagningar bär personal och studerande egna kläder. På vissa avdelningar behöver du ha med eget hänglås till omklädningskåp och ev värdeskåp. Du måste också ta med dig bekväma arbetsskor samt använda namnskytt för vår och patienternas skull.

Basala hygienrutiner

Inför din APL/LIA, som oftast innebär patientnära vård, är det viktigt att du vet vad basala hygienrutiner innebär så att varken du riskerar att skadas/smittas eller att du orsakar skada/smitta för patienten.

En av de viktigaste åtgärderna för att förebygga smittspridning är god handhygien. Detta innebär bland annat korta naglar utan konstgjort material, underarmar och händer fria från smycken, klocka eller förband. Långt hår eller skägg skall fästas upp. Huvudduk ska vara instoppad in under arbetsdräkten. Parfym och starkt doftande hygienprodukter ska inte användas. För övrigt tillämpas basala hygienrutiner, dvs. handdesinfektion före rent och efter smutsigt arbete, handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor och plastförkläde vid direktkontakt med patient och patientsäng. Läs igenom dokumentet ”Rena händer Rätt klädd” som du får från enheten och se filmen om [basal hygien i vård och omsorg](#). Filmen är knappt 5 minuter lång.

Telefonkultur

Om du under din praktik svarar i telefonen ska du uppge: enhetens namn, ditt namn, samt titel dvs. studerande/elev. Be din handledare att lära dig att koppla samtal och att använda sekretessknappen. Om du skall ringa externt: slå 00 för att komma ut på linjen. För att ringa växeln slår du 09. För dig som studerande/elev gäller samma grundregler som för övrig personal när det gäller användandet av mobiltelefon. Du får endast använda privat mobiltelefon på rast. Övrig tid ber vi dig att låsa in den i värdeskåpet. Om du av någon anledning behöver nås utanför din rast - uppge numret till enheten.

Dokumentation och IT

SÄS använder olika datasystem för dokumentation av bl.a. patientuppgifter. Under din APL kommer du inte få behörighet till något datasystem för att dokumentera. Däremot är det viktigt att du är med när din handledare dokumenterar för att se och lära. Som LIA student, beror på vad du studerar och var du har din LIA, kan det bli aktuellt med behörighet. T ex ges behörighet till de som studerar till medicinska sekreterare.

SÄS genomför regelbundet händelseloggar (kontroller) i sjukhusets olika IT-system. All användning av sjukhusets olika IT-system och internet är möjlig att registrera i enlogg. Loggen omfattar uppgifter om användarnamn och namnet på det IT-system eller den webbplats som besöktes. Vid misstanke om missbruk av system och/eller internet kommer loggen att användas för kontroll av **vad** som är gjort och **vem** som har gjort vad. Den som bryter mot uppsatta regler kan bli föremål för disciplinära åtgärder.

Avvikelser

Som en del i SÄS kvalitetssäkringsarbete dokumenteras och rapporteras avvikelser. Exempel på avvikelser är om du sticker dig på en kanyl, att en patient faller eller på annat sätt skadar sig eller får fel medicin. Berätta för din handledare om något oväntat hänt eller riskerar att hända. Som studerande är du försäkrad genom skolan.

Bedömning och värdering av kunskap

Under din praktik har du lärandemål från din utbildning att uppnå. Din handledare ska, så långt det är möjligt, stödja dig i lärandet men du har själv ansvar för ditt eget lärande och för att nå uppsatta mål. När praktiken lider mot sitt slut ska handledaren ge din lärare underlag för bedömning och betygsättning. Ett sätt är att genomföra ett trepartssamtal där du som studerande, handledare och lärare möts i dialog kring lärandemålen.

Utvärdering

En gång varje termin anordnas ett studeranderåd där APL elever och LIA studenter bjuds in till dialog med representant från sjukhusledningen och ansvarig studierektor. Syftet med studeranderådet är att skapa ett forum för studerande att framföra sina erfarenheter och synpunkter på SÄS som APL/LIA-plats.

När din praktik är slut ber vi dig att utvärdera din tid här hos oss på SÄS. Dina svar är viktiga för att vi ska kunna bli ännu bättre och utveckla lärandemiljön för dig som elev/student. Utvärderingen gör du genom att besvara en enkät (tar bara några minuter). APL- och LIA-enkäten finner du på och SÄS intranät som du kommer åt via avdelningens publika dator. Be din handledare om hjälp så visar hon/han dig. För visst vill du vara med och påverka så att APL/LIA blir så bra som möjligt?

Välkommen!

Önskar kontaktpersoner, handledare och huvudhandledare samt studierektor för APL/LIA

Maria Björkman
Studierektor för APL/LIA
Tfn 033-616 2427
Maria.a.bjorkman@vgregion.se